

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. An omnes Ecclesiæ teneantur ad quartam funeralem Parochiæ persolvendam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

brica, dictam Extravag. revocatum esse per Extravag. *inter cunctas, de privileg.* sed denuò resuscitatam à Clemente per dict. Clement. *Dudum.*

2439 Ex istis juribus deducitur, Ecclesie parochiali, quando aliquis ejus Parochianus extra illam sepelitur in alia, ubi sepulturam sibi elegit, nihilominus deberi portionem funeralem ex omnibus, quæ occasione funeris, ac sepultura obveniunt Ecclesie sepelienti; neque hoc jus amitti, esto talis Parochianus aliò translatus ad tempus aliquod recreationis, vel negotii causâ, non electâ sibi sepulturâ ibi, decedat, ut habetur c. *is, qui. 3. h. t. in 6.* Quarta porrò debet esse illa portio, Parochie debita, tamen si secundum aliquos dicatur *tertia*, subinde *quarta*, & quandoque etiam *media* de omnibus relictis Ecclesie sepelienti; determinatum tamen est, ut *in hac quantitate* non stetur voluntati Parochorum, sed legitime, ac receptæ locorum consuetudini, ut clarè constat ex aperto textu in n. 2436. his præmissis:

S. I.

An omnes Ecclesie teneantur ad quartam funeralem Parochie persolverendam?

2440 PRO hac quæstione referuntur variae decisiones sacre Congregat. quæ videri possunt apud Barbof. in Trid. *sess. 25. c. 13.* Tridentinum autem loco jam cit. de quarta funerali, Parochie debita, sic loquitur: Decernit sancta Synodus, quibuscunque in locis, jam ante annos quadraginta, ut quarta, (quæ funeralium dicitur) cathedrali, aut parochiali Ecclesie solita esset persolvi, ac postea fuerit, ex quocunque privilegio, aliis monasteriis, hospitibus, aut quibuscunque locis piis concessis, eadem posthac integro jure, & eadem portione, quæ antea solebat, cathedrali, seu parochiali Ecclesie persolvatur: non obstantibus concessionibus, gratiis, privilegiis, etiam Mari magno nuncupatis, aut aliis quibuscunque; ex hoc textu (seclusa declaratione Pii V. de qua num. 2442.) deducitur quartam funeralium, Ecclesie Cathedrali, vel parochiali, jam ante 40. annos, & postea solitam persolvi à quibuscunque locis, etiam posthac eodem jure, Tom. III.

ac portione, quæ antea solebat, eidem persolvendam esse, non obstantibus quibuscunque privilegiis etiam Mari magno nuncupatis; ubi not. hoc jure novo Tridentini de solvenda etiam deinceps quarta funerali, non comprehendi Ecclesias, Monasteria, & loca pia, nisi 40. annis ante Tridentinum fundata fuerint, & quartam persolverint per illos retro 40. annos, ac postea; certum autem est, aliquas nunc extare familias Regulares, Monasteria, & loca pia, quæ 40. annis ante Tridentinum fundata non fuerunt, consequenter nec quartam eo tempore, & postea, persolverint; ergo jure novo Tridentini etiam nunc non tenentur. Et not. in Tridentini decreto specialiter fieri reflexionem ad ea, quæ de sepulturis constituta sunt in Sexto Decretal. & Clement. *dudum* (quæ inibi annotantur) & hoc non obstant, decretum illud sub relata forma conditum, & à Pio IV. confirmatum esse, consequenter & ipsam exceptionem omnium locorum piorum, quæ 40. annis retro, seu ante Tridentinum fundata non fuerant, nec quartam persolverunt; cum expressè illa solum obliget ad eandem posthac solvendam; quæ 40. annis prius, ac postea solverunt; ergo non illa, quæ prius non, nec postea.

2441 Et hæc resolutio de Monasteriis, quæ 40. annis prius non solverunt, nec deinde ad solutionem quartæ obligandis, fundamentum etiam habet in jure communi; c. *de quarta. 4. de prescript.* ubi clare dicitur, quadraginta annis præscribi contra quartam oblationis defunctorum, quæ etiam quarta mortuorum, & funeralium appellatur, c. *Conquerente, de offic. ord. Trid. sess. 25. de reform. c. 13.* juxta Covarr. & alios; ex quo textu dicti c. *quarta* deducitur, quod canonica portio Episcopo, imò & Ecclesie parochiali debita quadragenaria præscriptione tollatur, sic etiam Miranda in Manual. Prælat. tom. 2. q. 48. à 5. conclus. 2. Barbof. de potest. Episcopi p. 3. alleg. 86. num. 39. & alii communiter.

His addenda est Constitutio Pii V. incip. *Esti Mendicantium.* 17. Kal. Julii. 1567. post Tridentinum confirmantis, ac de novo concedentis omnia Mendicantium privilegia, ubi de hac materia quartæ funeralis sic loquitur: *Quartam autem*

Bbbb *funer-*

funeralium, (de qua sess. 25. c. 13.) nequaquam solvere teneantur monasteria, quæ à 40. annis citra fundata existunt, postquam Concilium ipsum loquitur tantum de monasteriis ante annos 40. fundatis, quæ ipsam quartam solvere consueverunt: ex hac igitur summi Pontificis declaratione manifestum fit, Monasteria Mendicantium, quæ à 40. annis citra fundata sunt, nequaquam teneri quartam solvere; cum Concilium expresse loquatur solum de illis, quæ ante 40. annos fundata, quartam solvere consueverunt.

Hanc Pii V. declarationem secuta est Rota Romana in causa *quarta funeralium*, mota contra Monasterium Regularium, primò fundatum post publicationem Tridentini; & contra Actorem pro *quarta*, ab eo Monasterio petita resolvit, non teneri propter hoc, quod in decreto Trid. non sit comprehensum; sed exceptum, utpote necdum fundatum ante illud. Hanc decisionem refert Barbosa *p. 3. allegat. 86. à num. 17.* verba decisionis contra oppositionem Actoris factam ab Actore, se fundante in Tridentino, sunt seqq. ut refert Barbosa *cit. ibid. n. 18.*

2443 *Nec obstat*, inquit Rota, *Concilium Tridentinum sess. 25. c. 13. de reform.* quia, cum istud monasterium sit fundatum post publicationem Concilii, & *quatenus esset fundatum antea, cum non esset solitum solvere dictam quartam, Concilium ei non obstat*, ut declaravit sanctissimus Pius V. in sua constit. de anno 1567. quæ refert Archangel. Caraccia de quarta funeralium, *c. 1. Gut. de juram. confirm. p. 2. c. 4. n. 3. Emman. Roder. in quæst. Regularib. tom. 1. q. 41. a. 2.* & ita resolvit Congregatio Illustrissimorum Interpretum, ut refert Rodriq. loco prædicto.

2444 Et cum ulterius opponeretur, dictam Constitutionem Pii V. *fuisse revocatam* per Gregorium XIII. eadem Rota in illa decisione respondit, *non esse verum, quod prædicta Constitutio Pii V. fuerit revocata per Gregorium XIII.* ut in ejus Bulla, quam refert Navar. *in man. c. 27. in fine*, quia cum dicta Bulla Pii plura contineret, *per Gregorium redacta fuit ad terminos Concilii*, ut censuit sacra Congregatio Illustrissimorum Interpretum, sicut refert Caraccia loco citato, qui etiam in fine tractatus refert, ipsam declarationem, ut be-

ne advertit Gutierrez loco citato. Hactenus dicta decisio, quæ etiam reperitur impressa apud Ascanium Tamburinum de jure Abbatum *tom. 3. decis. 84.*

Dices: si Gregorius XIII. constitutionem Pii V. reduxit ad *terminos Concilii*, ut dictum est, debetur quarta, ut decrevit Concilium; sed Concilium decrevit quartam Parochiæ solvendam, *integro jure, eadem portione*, qua antea solebat; ergo etiam post constitutionem Pii V. ex hoc argumento sequi non tantum post constitutionem Pii V. sed etiam Gregorii XIII. Monasteria, quæ ante Tridentinum quartam solvere *non solebant*, nec etiam *posse* (ut si primò post publicationem Tridentini fundata sint) solverint, *non teneri ad quartam etiam nunc solvendam*. Cum, ut dictum est, constitutio Pii V. reducta sit ad terminos Tridentini; sed in terminis hujus Concilii Monasteria prius quartam solvere non solita, nec posthac tenentur, ut ostensum est; ergo.

2. cum dicitur, constitutionem Pii V. reductam esse ad terminos Concilii, aliud non significari, quam, ut Monasteria, quæ vi Conciliaris decreti tenentur ad quartam; eandem posthac solvant *integro jure, & eadem portione*, qua antea solebant; igitur etiam stante hac reductione ad nihil tenentur etiamnum illa, quæ ante Tridentinum fundata non erant, consequenter nihil solvebant; sed talia sunt plurima; ergo contra dispositionem Tridentini, Pii V. & Gregorii XIII. Presbyteri parochiales à talibus Ecclesiis exigunt quartam parochialem.

Deinde, planè mirum est, quòd aliqui Parochi in casu, quo cadaver alicujus parochiani sepelitur in alia Ecclesia, *jure exigant v. g. omnes facces, omnes candelas, linteam totum* (vulgo *überthan*) quod in quibusdam locis infra funeralem pannum, seu nigrum integumentum tumbæ imponitur, &c. cum sit clari juris, non deberi illis de jure communi, & etiam dispositione Pii V. ac aliorum, (in casu, quo jure illis debetur *quarta* ex his, quæ cum funere deferuntur ad Ecclesiam sepelientem, extra Parochialem) *omnia*, sed solum *ex illis omnibus pars quarta, vel tertia, vel media*, juxta locorum legitimam consuetudinem; prorsus igitur immerito, & nullo jure, quandoque rapiunt *omnes facces*, ante-

antequam funus inferatur Ecclesiae sepelienti, si Parochialis non sit; nam si talis Ecclesia tenetur illis permittere *quartam* (quod negatur de his, quæ primò post publicationem Tridentini fundatæ sunt, ut constat ex num. 2442.) non tenetur illis permittere *omnes*; sed ex *duodecim* v.g. *tres*, si habeat *quartam*; quatuor, si habeat tertiam; sex, si mediam partem, juxta diversam locorum consuetudinem; & sic de aliis; illæ verò, quæ ante Tridentinum fundatæ non erant, atque adeo nihil solvebant per 40. annos anteriores, *nihil omnino* tenentur illis relinquere de his, quæ cum funere deferuntur ad Ecclesiam, salvâ tamen stola, quam exigere possunt ab his, qui curant tale funus.

2448 Advertend. præterea, quòd suppositâ constitutionis, seu declarationis à Pio V. editæ reductione ad terminos Tridentini, ut dicit objectio in num. 2445. Pontifex se remittat ad solvendam *posthac* quartam jure integro, ac eadem portione, *qua antea solebat*: quæ verba, si rectè attendantur, multa in se continent. 1. enim inferitur, ut jam dictum est, eas Ecclesias nec *posthac* teneri ad solvendam quartam, *quæ antea non solebant*; sed quæ ante Tridentinum fundatæ non erant, illæ *antea* quartam, *solvere non solebant*, ut liquet ex terminis; ergo. 2. inferitur non teneri etiam *posthac* ad portionem illam in alia mensura quàm in qua *antea solebant*; igitur Parocho, nunc de certis rebus cum cadavere delatis ad Ecclesiam, exigenti *quartam* ab aliqua Ecclesia (si hæc tenetur ad quartam) incumbit onus probandi, *antea de his solitam esse per solvi quartam* in hac portione, *in istis rebus*, extra taxam stola, &c. nam obligatio *posthac* solvendi quartam taliter, vel *de talibus*, est solum ex suppositione, quòd *antea* solita esset taliter, & *de talibus* persolvi.

2449 Nec juvat, si recurras ad *consuetudinem*, ut nimirum hæc, quæ nunc est, sit argumentum ejus, quod olim fuit; nam obligatio *posthac* solvendi, fundatur in consuetudine, quæ *antea* fuit, ibi: *antea solitam*; certum autem est, consuetudinem, quæ nunc in aliquibus locis per ejusmodi Curatos inducta est, esse planè diversam ab ea, quæ *antea* fuit; & jure sacro approbata est. *Antea* autem nihil in funeribus & sepulturis Curatis licebat exigere, nisi,
Tom. III.

quod *pia fidelium devotione* introductum est, ut dicitur c. *ad Apostolicam*. 42. de Simonia; certum autem est nunc planè diversam à quibusdam Curatis consuetudinem, proprio quandoque ipsorum arbitrio introductam esse; ergo hæc nequit esse argumentum præsumendi, *consuetudinem*, quam approbat Tridentinum, ibi: *ante solitam*, fuisse eandem *ante*, ac nunc est.

2450 Textus in c. *Ad Apostolicam*. 42. de Simonia, sic habet: *ad Apostolicam audientiam*, inquit Innocentius III. *frequenti relatione pervenit, quod quidam Clerici pro exequiis mortuorū, & benedictionibus nubentium, & similibus, pecuniam exigunt, & extorquent: & si forte eorum cupiditas non fuerit satisfactam, impedimenta fictitia fraudulentè opponunt: Econtra verò quidam laici laudabilem consuetudinem erga sanctam Ecclesiam, piâ devotione fidelium introductam, ex fermento hæreticæ pravitis nituntur infringere, sub prætextu canonice pietatis.* Quapropter super his, *pravas exactiones fieri prohibemus, & pias consuetudines præcipimus observari*: statuentes, ut *libere* conferantur Ecclesiastica Sacramenta; sed per Episcopum loci veritate cognitâ compefcantur, qui *malitiosè* nituntur *laudabilem consuetudinem* immutare. Duo notantur in hoc textu; utrumque continetur in illis verbis: in funeribus & exequiis mortuorum *pravas exactiones fieri prohibemus, & pias consuetudines* (pia fidelium devotione introductas) *præcipimus observari*; cognitio autem eorum, quæ videtur ejusmodi laudabili consuetudini contraria, non ad Parochos, sed ad Episcopos pertinet, ut liquet ex claro textu; & observandum, quòd textus, ubi Pontifex vult per Episcopos urgeri observantiam laudabilis erga sanctam Ecclesiam consuetudinis piâ fidelium devotione introductæ, ac eos compefci, qui eam nituntur immutare, loquatur *de Laicis ex fermento hæreticæ pravitatis* nitentibus eam infringere sub prætextu canonice pietatis: ergo non de his, qui eam recusant *titulo exemptionis, privilegii, præscriptionis*, consuetudinis alienæ ab *inducta Fidelium devotione*.

Præter hæc not. 1. Concilium Tridentinum. 2451
Bbbb 2 num

num fuisse confirmatum 27. Januar. 1546. ut refert Barbofa p. 3. *de offic. & potest. Episcopi*, allegat. 86. n. 19. Not. 2. inter privilegia eximentia certos ordines Regulares à solutione quartæ, esse privilegium Julii II. concessum Minimis de an. 1506. & aliud ejusdem Pontificis concessum Minoribus de observantia anno 1511. sui Pontificatus 8. & aliud Pauli III. concessum Minoribus anno 1544. & postremo aliud Pauli IV. concessum Ordini Prædicatorum an. 1556. quæ per extensum refert Archangelus Caracia de quarta funeralium, cap. 1. sic Barbof. cit. n. 17. Not. 3. Monasterio Regularium, cum quo de quarta solvenda contendeat Decanus Liciensis (ut refert Barbof. cit.) per communicationem concessa esse à Paulo IV. & Gregorio XIV. omnia privilegia illorum Regularium, de quibus not. 2. consequenter etiam privilegium illos eximens à solutione quartæ.

2452 Not. 4. in Bulla Pauli V. quæ est 4. & incipit: *Decet Romanum Pontificem*. 20. Augusti 1605. fieri aliquam mentionem, quòd, cum quæreretur, an Monasteria ante annos quadraginta edificata deberent quartam funeralium solvere. Eminentissimi S. R. E. Cardinales, Decretorum Sacri Concilii Tridentini interpretes, consueverint, Monasteria edificata à quadraginta annis *citra*, non teneri ad solutionem quartæ funeralium hujusmodi, si modo sint ejus Religionis, cui à sede Apostolica ante quadraginta annos indultum sit, ut eandem quartam non teneantur solvere Episcopo; sic Barbof. cit. n. 19. §. & ita; ergo etiam nec Parochiæ, si habeant privilegium, seu exemptionem: Tridentinum enim Monasteria, quæ 40. annis prius non erant fundata, consequenter nec quartam solvere solita, eximit à quarta Parochiali, quæ funeralis dicitur; ergo ab eadem non tantum Episcopo, sed etiam Parochiæ solvenda, eximuntur non tantum dicta Monasteria, eo titulo, quòd 40. annis antè non fuerint solita solvere; sed etiam titulo privilegii; nec enim obstat ea clausula Concilii, *non obstantibus*, quæ habetur in fine decreti relati num. 2440. nam Concilium loqui in præsentem de privilegiis concessis à 40. annis *citra*, & non procedere in privilegiis antiquissimis concessis per 40. annos antè publicationem

Concilii, refert decimum Lavor. tit. 2. c. 3. num. 183. apud Barbof. in *Trid. sess. 25. de Reform. c. 14. n. 5.*

§. 2.

Ex quibus rebus desumi debeat quarta funeralis Parochiæ præstanda?

2453 **H**Æc quæstio eas solum Ecclesias tangit, quæ nullo etiamnum jure liberantur ab onere solvendi portionem canonicam Ecclesiæ parochiali, si in ea hujus parochianus sepulturam elegit, ac tumulatus est. Ex Tridentino quidem habetur, etiam nunc solvendam integro jure, ac eadem portione, qua antè solebat; sed ex quibus rebus ea portio detrahenda sit? non specificat. Pius V. in sua constitutione, de privileg. Mendicantium non solvendi quartam, de qua num. 2442. de hoc ita loquitur: *ubi (quarta) solvi consuevit à Monasteriis Mendicantium (pura, si 40. annis ante Tridentinum eam solvere solita sint) id tantum cere, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur; non autem de missis, seu legatis, vel aliis fratribus ipsis, seu Monialibus relictis, aut aliis quomodolibet donatis solvi debet, sicque intelligi Concilii decretum quoad quartam hujusmodi solvendam debere decernimus. Ubi verò non est consuetudo solvendi quartam hujusmodi, de nullo supra scriptorum solvi debere declaramus, refert Lavor. var. lucubrat. tom. 1. tit. 2. c. 3. num. 182. apud Barbof. in *dist. c. 13. Trid. n. 2.**

2454 Ex jure communi etiam parum colligi potest; nam frequenter agit de portione canonica *in genere*, non distinguendo, an ex iisdem decerpenda sit portio Episcopalis, & Parochialis? Sic c. 1. h. t. dicitur, relinquendam Ecclesiæ, in qua cœlesti pabulo refectus est, tertiam partem sui iudicii; sed, ex quibus? nihil dicit. In c. relatum. 2. eod. non agitur de funerali præcisè; & quod dicitur, volentem converti in Monasterio sive in vita, sive in morte, debere medietatem omnium rerum, & possessionum, quas pro salute animæ suæ disponit, relinquere Ecclesiæ; ad quam pertinet, quoad portionem Episcopalem usu recepto contrarium haberi, ut dixi.